

AKTUELLA FRÅGOR 18 juli 2020 05:00

 Spara

Debattinlägg: "Alternativet till dagens rasistiska polisarbete: nedmontera polisen!"

Vi påstår att bara minimala problem i samhället behöver lösas med hjälp av en våldsmakt och att största delen av polisen därför kan skalas bort. Det skriver Ida Nafstad och Amin Parsa, forskare vid rättssociologiska institutionen på Lunds universitet.

Operation Rimfrost. Polisen söker igenom fastigheter på Seved i Malmö. Genom att kontrollera vissa stadsdelar och människor producerar polisen brottsstatistik som legitimerar mer kontroll av samma människor och stadsdelar, skriver Ida Nafstad och Amin Parsa.

Bild: Tobias Barkman

→ **Detta är ett debattinlägg.** Skribenterna svarar för åsikterna.

Mordet på den svarte amerikanen George Floyd och den globala BlackLivesMatter-rörelsen mot polisbrutalitet och rasism har gjort att krav på att polisen ska avskaffas förts fram i den offentliga debatten i USA.

Liknande tankar kommer upp i samband med polisens operation Rimfrost i Malmö.

Vi anser att polisen måste reduceras, och att dess systematiskt rasistiska arbete och teknologi måste stoppas.

Ekot rapporterade den 12 juni att polisen har testat en ny teknik för ansiktsigenkänning, men utan att informera Datainspektionen.

Två dagar tidigare tillkännagav både Amazon och IBM att de ska sluta utveckla teknologi för ansiktsigenkänning och avveckla samarbetet med den amerikanska polisen, eftersom forskning har visat att teknologin reproducerar fördomar om ras, ålder och kön.

Forskning utförd på Massachusetts Institute of Technology och Microsoft visar att de mest avancerade ansiktsigenkänningsteknologierna gör fel i 34,7 procent av fall med svarta kvinnor, jämfört med 0,8 procent för vita män. Det är en effekt, gömd bakom en illusion av teknologisk objektivitet, som utgör en fortsättning på dagens strukturella rasism.

Trots de inbyggda fördomar som finns i teknologin använder svensk polis minoritetsgrupper som laboratorium för att testa nya och ickecertifierade verktyg. Att det sker måste ses i samma sammanhang som avslöjandet av rasprofileringen av romer 2013, då det kom fram att polisen hade kartlagt stora grupper av romer, såväl vuxna som barn, och de senaste rasistiska inläggen från poliser om BlackLivesMatter-demonstrationer i en sluten Facebook-grupp, som bland andra Aftonbladet rapporterat om.

Politikers och myndigheters brist på intresse för att hålla polisen ansvarig för dess strukturella rasism och kontinuerliga användning av metoder och teknologi som är

Enligt polisen är resultatet av Operation Rimfrost i Malmö beslag av vapen, droger och massgripande av misstänkta individer, vilka polisen kallar människor med "vårdskapital". Denna vecka rapporterade SVT dock att skjutningarna har ökat i år.

Mycket saknas i såväl polisens analys som i den offentliga diskussionen om Rimfrost, till exempel de lidanden och svårigheter som operationer som denna skapar för de stadsdelar och invånare som utsätts för upprepade militärliknande invasioner. Till exempel deltog i slutet av april mer än 200 poliser i en operation i Rosengård och i januari genomsöktes 729 fastigheter i tre stadsdelar i Malmö.

Måltavlan för operationerna är så kallade utsatta områden. De kännetecknas av fattigdom, arbetslöshet och trångboddhet. Men vad som anses som kriminella områden och människor med våldskapital är ett resultat av vad polisen väljer att se respektive ignorera.

Genom att kontrollera vissa stadsdelar och människor producerar polisen brottsstatistik som legitimerar mer kontroll av samma människor och stadsdelar. Det skapas en bild av vilka som är kriminella. Resultatet blir en överkontroll av fattiga och minoriteter. Rika personer och de områden där de befinner sig kontrolleras inte alls på samma sätt.

I USA använder appen WCCRZ (White Collar Crime Risk Zone) maskininlärning och offentliga data för att identifiera människor och platser med hög risk för ekonomisk kriminalitet. Utvecklaren av appen skriver: "Till skillnad från många andra förutsägande kontrollappar som kriminaliserar fattigdom, kriminaliserar WCCRZ rikedom."

Genom att rikta om polisens blick går det att synliggöra den systematiska rasism som blir följden av polisens nuvarande

kontrollteknologier. När sågs senast hundratals poliser i Limhamn, Västra Hamnen eller där Swedbanks chefer bor?

Polisen är statens våldsmakt. Det är en föråldrad makt som använder primitiva och våldsamma tekniker. Oftast drabbar de samhällets mest utsatta grupper.

Polisen i Sverige använder idag arbetsmetoder och teknologi baserade på strukturell rasism. Riksdag och regering måste därför omfördela anslagen till polisen – lösningen är färre poliser, inte flera.

Frågan är vilka problem som behöver en våldsmakt för att lösas, och vilka problem andra aktörer än polisen är mer kvalificerade för att lösa.

Narkotikaproblem kräver sociala och medicinska åtgärder, inte frihetsberövanden. Människor behöver anständiga boendeförhållanden och jobb de kan leva på, inte polisräder och drönerövervakning.

En omfördelning av resurser kan användas till lokala initiativ, till exempel där invånare själva medlar i konflikter. Att stigmatisera vissa stadsdelar som parallella samhällen förvärrar bara sociala problem.

Vi påstår att bara minimala problem i samhället behöver lösas med hjälp av en våldsmakt och att största delen av polisen därför kan skalas bort. Alternativet till dagens rasistiska polisarbete är alltså att nedmontera polisen.

Rättvisa, trygghet och säkerhet skapas genom investeringar i lokala initiativ, utan straffande syften.

Ida Nafstad, filosofie doktor och biträdande lektor vid rättssociologiska institutionen på Lunds universitet.

Amin Parsa, juris doktor i folkrätt och forskare vid rättssociologiska institutionen på Lunds universitet.